Ġabra tal-ġurisprudenza

Kawżi magħquda C-715/17, C-718/17 u C-719/17

Il-Kummissjoni Ewropea
vs
Ir-Repubblika tal-Polonja.

Sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja (It-Tielet Awla) tat-2 ta' April 2020

"Nuqqas ta' Stat li jwettaq obbligu – Deċiżjonijiet (UE) 2015/1523 u (UE) 2015/1601 – Artikolu 5(2) u (4) sa (11) ta' kull waħda minn dawn id-deċiżjonijiet – Miżuri provviżorji fil-qasam tal-protezzjoni internazzjonali għall-benefiċċju tar-Repubblika Ellenika u tar-Repubblika Taljana – Sitwazzjoni ta' emerġenza kkaratterizzata minn dħul f'daqqa ta' ċittadini ta' pajjiżi terzi fit-territorju ta' ċerti Stati Membri – Rilokazzjoni ta' dawn iċ-ċittadini fit-territorju ta' Stati Membri oħrajn – Proċedura ta' rilokazzjoni – Obbligu għall-Istati Membri li jindikaw f'intervalli regolari u mill-inqas kull tliet xhur, in-numru ta' applikanti għall-protezzjoni internazzjonali li jistgħu jiġu rrilokati malajr fit-territorju tagħhom – Obbligi konsekuttivi li jwasslu għar-rilokazzjoni effettiva – Interessi tal-Istati Membri marbuta mas-sigurtà nazzjonali u mal-ordni pubbliku – Possibbiltà għal Stat Membru li jinvoka l-Artikolu 72 TFUE minħabba li ma japplikax atti tad-dritt tal-Unjoni vinkolanti"

1. *Rikors għal nuqqas ta' twettiq ta' obbligu – Eżami tal-fondatezza mill-Qorti tal-Ġustizzja – Sitwazzjoni li għandha tittieħed inkunsiderazzjoni – Sitwazzjoni fl-iskadenza tat-terminu stabbilit mill-opinjoni motivata – Sitwazzjoni ta' tmiem definittiv tal-applikazzjoni tal-att tad-dritt sekondarju allegatament miksur wara d-data ta' skadenza tal-imsemmi terminu – Rikors intiż sabiex jiġi kkonstatat nuqqas ta' twettiq ta' obbligu f'tali sitwazzjoni – Ammissibbiltà*
(Artikolu 258 TFUE; Deċiżjonijiet tal-Kunsill 2015/1523 u 2015/1601)

(ara l-punti 54, 57, 62)

2. *Rikors għal nuqqas ta' twettiq ta' obbligu – Proċedura prekontenzjuża – Suġġett – Termini imposti fuq l-Istat Membru – Rekwiżit ta' termini raġonevoli – Kriterji ta' evalwazzjoni*
(Artikoli 80 u 258 TFUE; Deċiżjonijiet tal-Kunsill 2015/1523 u 2015/1601)

(ara l-punti 92-98)

3. *Dritt tal-Unjoni Ewropea – Kamp ta' applikazzjoni – Ineżistenza ta' riżerva ġenerali li teskludi l-miżuri meħuda bħala sigurtà pubblika – Kompetenza tal-Istati Membri sabiex jieħdu miżuri intiżi sabiex jipproteġu l-interessi vitali tas-sigurtà tagħhom – Oneru*

tal-prova tan-neċessità li wieħed jirrikorri għalih li jaqa' fuq l-Istat Membru kkonċernat – Applikazzjoni fil-qasam tar-rilokazzjoni ta' applikanti għal protezzjoni internazzjonali (Artikoli 36, 45, 52, 65, 72, 346 u 347 TFUE; Deċiżjonijiet tal-Kunsill 2015/1523, Artikolu 5 u 2015/1601, Artikolu 5)

(ara l-punti 143 sa 145, 147, 152)

4. *Kontrolli fil-fruntieri, ażil u immigrazzjoni – Politika tal-ażil – Status ta' refuġjat jew status mogħti mill-protezzjoni sussidjarja – Direttiva 2011/95 – Esklużjoni mill-istatus mogħti mill-protezzjoni sussidjarja – Raġunijiet għal esklużjoni – Twettiq ta' delitt serju– Esklużjoni suġġetta għal evalwazzjoni individwali tal-fatti mill-awtorità kompetenti [Direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill 2011/95, , Artikoli 12(2)(b) u 17(1)(b)]*

(ara l-punt 154)

5. *Kontrolli fil-fruntieri, ażil u immigrazzjoni – Politika tal-ażil – Miżuri provviżorji adottati mill-Kunsill għall-benefiċċju ta' Stati Membri li jinsabu f'sitwazzjoni ta' emerġenza kkaratterizzata minn dħul f'daqqa ta' ċittadini ta' pajjiżi terzi – Rilokazzjoni ta' dawn iċ-ċittadini fit-territorju tal-Istati Membri l-oħra – Deċiżjonijiet 2015/1523 u 2015/1601 dwar il-miżuri meħuda favur il-Greċja u l-Italja – Rifjut ta' rilokazzjoni ta' applikant għal protezzjoni internazzjonali– Raġunijiet validi – Periklu għas-sigurtà nazzjonali jew għall-ordni pubbliku – Rekwiżit ta' elementi konkordanti, oġġettivi u preċiżi li jsostnu tali suspett – Eeżami każ b'każ – Invokazzjoni ta' din ir-raġuni b'mod perentorju, għall-finijiet ta' prevenzjoni ġenerali biss u mingħajr ma tiġi stabbilita relazzjoni diretta ma' każ individwali – Inammissibbiltà (Artikolu 4 (2) TUE; Artikolu 72 TFUE; Deċiżjonijiet tal-Kunsill 2015/1523, Artikoli 5(2), 4 sa 11, u 2015/1601, Artikoli 5(2), 4 sa 11; Direttivi tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill 2004/38, Artikolu 27(2), u 2011/95, Artikoli 12 u 17)*

(ara l-punti 157 sa 161, 172, 180, 187, 189 u d-dispożittiv 2 sa 4)

Sunt

Billi rrifjutaw li jikkonformaw mal-mekkaniżmu temporanju ta' rilokazzjoni tal-applikanti għal protezzjoni internazzjonali, il-Polonja, l-Ungerija u r-Repubblika Ċeka naqsu milli jwettqu l-obbligi tagħhom li jirriżultaw mid-dritt tal-Unjoni. Dawn l-Istati Membri la jistgħu jinvokaw ir-responsabbiltajiet tagħhom fil-qasam taż-żamma tal-ordni pubbliku u tas-salvagwardja tas-sigurtà interna, u lanqas l-allegat funzjonament ħażin tal-mekkaniżmu ta' rilokazzjoni sabiex jevitaw l-implementazzjoni ta' dan il-mekkaniżmu

Fis-sentenza Il-Kummissjoni vs Il-Polonja, L-Ungerija u r-Repubblika Ċeka (Mekkaniżmu temporanju ta' rilokazzjoni ta' applikanti għal protezzjoni internazzjonali) (C-715/17, C-718/17 u C-719/17), mogħtija fit-2 ta' April 2020, il-Qorti tal-Ġustizzja laqgħet ir-rikorsi għal nuqqas ta' twettiq ta' obbligu ppreżentati mill-Kummissjoni kontra dawn it-tliet Stati Membri intiżi sabiex jiġi kkonstatat li, billi ma indikawx f'intervalli regolari, u tal-inqas kull tliet xhur, numru xieraq ta' applikanti għal protezzjoni internazzjonali li setgħu jkunu s-suġġett ta' rilokazzjoni fit-territorju rispettiv tagħhom u billi, konsegwentement, ma kinux implementaw l-obbligi sussegwenti ta' rilokazzjoni imposti fuqhom, dawn l-Istati Membri naqsu milli jwettqu l-obbligi tagħhom taħt id-dritt tal-Unjoni.

Minn naħa, il-Qorti tal-Ġustizzja kkonkludiet li kien jeżisti nuqqas ta' twettiq ta' obbligu, għat-tliet Stati Membri kkonċernati, ta' deċiżjoni li l-Kunsill kien adotta għar-rilokazzjoni, fuq bażi obbligatorja, mill-Greċja u mill-Italja, ta' 120 000 applikant għal protezzjoni internazzjonali lejn l-Istati Membri l-oħra tal-Unjoni.[1]. Min-naħa l-oħra, il-Qorti tal-Ġustizzja kkonstatat li l-Polonja u r-Repubblika Ċeka wkoll naqsu milli jwettqu l-obbligi tagħhom li jirriżultaw minn deċiżjoni preċedenti li l-Kunsill adotta bil-għan li jiġu rrilokati, fuq bażi volontarja, mill-Greċja u mill-Italja, ta' 40,000 applikant għall-protezzjoni internazzjonali lejn l-Istati Membri l-oħra tal-Unjoni.[2]. L-Ungerija, min-naħa tagħha, ma kinitx marbuta bil-miżuri ta' rilokazzjoni previsti minn din l-aħħar deċiżjoni.

F'Settembru 2015, fid-dawl tas-sitwazzjoni ta' emerġenza marbuta mal-wasla taċ-ċittadini ta' pajjiżi terzi fil-Greċja u fl-Italja, il-Kunsill adotta d-deċiżjonijiet iċċitati iktar 'il fuq (iktar 'il quddiem id-"deċiżjonijiet ta' rilokazzjoni"). Skont dawn id-deċiżjonijiet[3], f'Diċembru 2015, il-Polonja kienet indikat li 100 persuna setgħu jiġu rrilokati malajr fit-territorju tagħha. Madankollu, hija ma pproċedietx għal dawn ir-rilokazzjonijiet u ma kienet ħadet ebda impenn sussegwenti ta' rilokazzjoni. L-Ungerija, min-naħa tagħha, fl-ebda mument ma indikat numru ta' persuni li jistgħu jiġu rrilokati fit-territorju tagħha skont id-deċiżjoni ta' rilokazzjoni li kienet torbotha u li ma wettqet ebda rilokazzjoni. Fl-aħħar nett, fi Frar u f'Mejju 2016, ir-Repubblika Ċeka kienet indikat, skont id-deċiżjonijiet ta' rilokazzjoni[4], numru ta' 50 persuna li jistgħu jiġu rrilokati fit-territorju tagħha. Tnax-il persuna kienu ġew effettivament irrilokati mill-Greċja, iżda r-Repubblika Ċeka ma kienet assumiet ebda impenn ulterjuri ta' rilokazzjoni.

Permezz ta' din is-sentenza, il-Qorti tal-Ġustizzja, l-ewwel nett, ċaħdet l-argument invokat mit-tliet Stati Membri kkonċernati li r-rikorsi tal-Kummissjoni huma inammissibbli minħabba l-fatt li, wara l-iskadenza tal-perijodu ta' applikazzjoni tad-deċiżjonijiet ta' rilokazzjoni, li seħħet, rispettivament, fis-17 u fis-26 ta' Settembru 2017, ma kienx iktar possibbli għalihom li jirrimedjaw in-nuqqasijiet allegati. F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-Ġustizzja fakkret li rikors għal nuqqas ta' twettiq ta' obbligu huwa ammissibbli jekk il-Kummissjoni tillimita ruħha li titlob li tiġi kkonstatata l-eżistenza tan-nuqqas allegat, b'mod partikolari f'sitwazzjonijiet, bħal dawk f'dawn il-kawżi, li fihom l-att tad-dritt tal-Unjoni li l-ksur tiegħu huwa allegat ikun definittivament waqaf milli jkun applikabbli wara d-data ta' skadenza tat-terminu stabbilit fl-opinjoni motivata, jiġifieri fit-23 ta' Awwissu 2017. Barra minn hekk, il-konstatazzjoni ta' nuqqas kontinwu li jinvolvi interess materjali, b'mod partikolari sabiex tiġi stabbilita l-bażi ta' responsabbiltà li Stat Membru jista' jinkorri, bħala konsegwenza tan-nuqqas tiegħu, fir-rigward ta' Stati Membri oħra, tal-Unjoni jew ta' individwi.

Fuq il-mertu, il-Polonja u l-Ungerija sostnew b'mod partikolari li huma kellhom id-dritt li ma japplikawx id-deċiżjonijiet ta' rilokazzjoni skont l-Artikolu 72 TFUE, li jipprovdi li d-dispożizzjonijiet tat-Trattat FUE dwar l-Ispazju ta' libertà, sigurtà u ġustizzja, li minnhom tagħmel parti l-politika ta' ażil, ma jippreġudikawx l-eżerċizzju tar-responsabbiltajiet li għandhom l-Istati Membri għaż-żamma tal-ordni pubbliku u s-salvagwardja tas-sigurtà interna. F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-Ġustizzja kkunsidrat li, sa fejn l-Artikolu 72 TFUE jikkostitwixxi dispożizzjoni li tidderoga mir-regoli ġenerali tad-dritt tal-Unjoni, dan għandu jiġi interpretat

[1] Deċiżjoni tal-Kunsill (UE) 2015/1601 tat-22 ta' Settembru 2015 li tistabbilixxi miżuri proviżorji fil-qasam tal-protezzjoni internazzjonali għall-benefiċċju tal-Italja u l-Greċja (ĠU 2015, L 248, p. 80). Il-validità ta' din id-deċiżjoni kienet is-suġġett tal-Kawżi magħquda C-643/15 u C-647/15, Is-Slovakkja u L-Ungerija vs Il-Kunsill; ara wkoll l-istqarrija għall-istampa Nru 91/17.

[2] Deċiżjoni tal-Kunsill (UE) 2015/1523 tal-14 ta' Settembru 2015 li tistabbilixxi miżuri proviżorji fil-qasam tal-protezzjoni internazzjonali għall-benefiċċju tal-Italja u tal-Greċja (ĠU 2015, L 239, p. 146).

[3] Artikolu 5(2) ta' kull waħda minn dawn id-deċiżjonijiet.

[4] Artikolu 5(2) ta' kull waħda minn dawn id-deċiżjonijiet.

b'mod strett. Għalhekk, dan l-artikolu ma jagħtix lill-Istati Membri s-setgħa li jidderogaw minn dispożizzjonijiet tad-dritt tal-Unjoni permezz tas-sempliċi invokazzjoni tal-interessi marbuta maż-żamma tal-ordni pubbliku u mas-salvagwardja tas-sigurtà interna, iżda jimponilhom li jippruvaw in-neċessità li jirrikorru għad-deroga prevista f'dan l-artikolu sabiex jeżerċitaw ir-responsabbiltajiet tagħhom f'dawn l-oqsma.

F'dan il-kuntest, il-Qorti tal-Ġustizzja rrilevat li, skont id-deċiżjonijiet ta' rilokazzjoni, kien hemm lok li jittieħdu inkunsiderazzjoni s-sigurtà nazzjonali u l-ordni pubbliku matul il-proċedura ta' rilokazzjoni kollha, sat-trasferiment effettiv tal-applikant għal protezzjoni internazzjonali. F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-Ġustizzja qieset li setgħa diskrezzjonali wiesgħa kellha tiġi rrikonoxxuta lill-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri ta' rilokazzjoni meta dawn jiddeterminaw jekk jeżistux motivi raġonevoli sabiex ċittadin ta' pajjiż terz mitlub jiġi rrilokat bħala li jikkostitwixxi perikolu għas-sigurtà nazzjonali jew għall-ordni pubbliku fit-territorju tagħhom. Fuq dan il-punt, il-Qorti tal-Ġustizzja indikat li l-kunċett ta' "periklu għas-sigurtà nazzjonali jew għall-ordni pubbliku", fis-sens tad-deċiżjonijiet ta' rilokazzjoni[5] għandu jiġi interpretat bħala li jkopri t-theddid kemm attwali kif ukoll potenzjali għas-sigurtà nazzjonali jew għall-ordni pubbliku. Madankollu, il-Qorti tal-Ġustizzja ppreċiżat li, sabiex jibbażaw ruħhom fuq il-motivi ċċitati iktar 'il fuq, l-imsemmija awtoritajiet kellhom jibbażaw ruħhom, wara eżami każ b'każ, fuq elementi konkordanti, oġġettivi u preċiżi, li jippermettu li jiġi ssuspettat li l-applikant inkwistjoni jirrappreżenta perikolu attwali jew potenzjali. Konsegwentement, hija ddeċidiet li d-dispożittiv previst minn dawn id-dispożizzjonijiet kien jipprekludi li, fil-kuntest tal-proċedura ta' rilokazzjoni, Stat Membru jinvoka b'mod perentorju, għall-finijiet ta' prevenzjoni ġenerali biss u mingħajr ma jistabbilixxi rabta diretta ma' każ individwali, l-Artikolu 72 TFUE sabiex jiġġustifika sospensjoni, jew saħansitra waqfien, tal-implimentazzjoni tal-obbligi tiegħu skont id-deċiżjonijiet ta' rilokazzjoni.

Sussegwentement, filwaqt li ddeċidiet fuq il-motiv ibbażat, mir-Repubblika Ċeka, fuq il-funzjonament ħażin tal-mekkaniżmu ta' rilokazzjoni inkwistjoni, il-Qorti tal-Ġustizzja ddikjarat li ma jistax jiġi aċċettat, ħlief sabiex jiġi ppreġudikat l-għan ta' solidarjetà inerenti għad-deċiżjonijiet ta' rilokazzjoni kif ukoll in-natura obbligatorja ta' dawn l-atti, li Stat Membru jista' jibbaża ruħu fuq l-evalwazzjoni unilaterali tiegħu tan-nuqqas allegat ta' effikaċja, jew dwar l-allegat nuqqas ta' funzjonament tal-mekkaniżmu ta' rilokazzjoni stabbilit mill-imsemmija atti, sabiex jevita kull obbligu ta' rilokazzjoni impost fuqu abbażi ta' dawn l-atti. Fl-aħħar nett, filwaqt li fakkret in-natura obbligatorja, sa mill-adozzjoni tagħhom u matul il-perijodu ta' applikazzjoni tagħhom, tad-deċiżjonijiet ta' rilokazzjoni għar-Repubblika Ċeka, il-Qorti tal-Ġustizzja indikat li dan l-Istat Membru kien obbligat jikkonforma ruħu mal-obbligi ta' rilokazzjoni imposti minn dawn id-deċiżjonijiet indipendentement mill-għoti ta' tipi oħra ta' għajnuna lir-Repubblika Ellenika u lir-Repubblika Taljana.

[5] Artikolu 5(4) u (7) ta' kull waħda minn dawn id-deċiżjonijiet.